

Asia: VN/35196/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta Tullin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Tullin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksessä ehdotetaan, että rikostorjunnasta Tullissa annettuun lakiin lisätään säännökset Tullin uhkaperusteisesta rikostiedustelusta. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi muun ohessa henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annettua lakia huomioiden muutokset, jotka johtuvat ehdotettavasta uhkaperusteista rikostiedustelua koskevasta sääntelystä.

Rikosseuraamuslaitoksen henkilötietolain 30 §:än ehdotetaan lisättäväksi 2 momentti, jonka mukaan Rikosseuraamuslaitos voisi salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja myös oma-aloitteisesti luovuttaa turvallisuustietorekisteristä Tullille sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä Tullin rikostorjuntalain 3 a luvun 3 §:n mukaisten uhkien torjumiseksi tai rikoksen estämiseksi. Nykyisestä 2 momentista tulisi pykälän 3 momentti. Viitatus Tullin rikostorjuntalain 3 a luvun 3 §:n mukaan Tullin rikostiedustelun kohteena on Tullin rikostorjuntatoimivaltaan kuuluva yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaava tavaroiden laittomaan maahantuontiin, maasta vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvä järjestäytynyt rikollisuus. Tullin rikostiedustelun kohteena on lisäksi Tullin rikostorjuntatoimivaltaan kuuluva yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaava tavaroiden laittomaan maahantuontiin, maasta vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvä muu vakava rikollisuus.

Rikosseuraamuslaitos pitää esityksen tavoitteita sinällään kannatettavana. Henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annettuun lakiin esitetyn muutoksen osalta Rikosseuraamuslaitos saattaa kuitenkin vielä pohdittavaksi, onko esitetty uusi 30 §:n 2 momentti tarpeellinen ottaen huomioon voimassa oleva melko yleinen sääntely koskien tietojen luovuttamista Rikosseuraamuslaitoksen turvallisuusrekisteristä. Kyseisen lainkohdan mukaan Rikosseuraamuslaitos voi jo salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja myös oma-aloitteisesti luovuttaa Tullille turvallisuustietorekisterin tietoja, jotka ovat välttämättömiä turvallisuustietorekisterin mukaisiin käyttötarkoituksiin. Pahimmillaan esitetty tarkennus vaikeuttaa muun pykälän tulkintaa. Rikosseuraamuslaitos on tuonut vastaavan huomion sisäministeriön tietoon myös poliisilain

rikostiedustelua sekä Rajavartiolaitosta koskevien hallituksen esitysluonnosten osalta (asianumerot VN/27085/2023 ja VN/32466/2025).

Lokasaari Heidi
Rikosseuraamuslaitos